

3- KADER VE ÖZGÜR İRADE BİRLİĞİ

Her zaman karıştırılan ya da birini seçmemiz beklenen durum, 'kader mi, özgür irade mi?'

Bir dini inanca sahipsen kaderci olursun, inanmıyorsan 'özgür irade', dersin. Peki her ikisi bir arada var olamaz mı? Zıtlıklar gibi, beden ve ruh, maddi ve maneviyat birliği gibi, artı ve eksi gibi...

Gelin, birlikte bu tanım karmaşasına basit şekilde bir son verelim.

Toplum: *Dünyada, bir insanın tek başına doğması ve yaşaması mümkün değildir. Birey devamlılığı olmayandır. Toplum ise sürekliliği olandır. İnsanın kişisel hayatı bile toplumdaki bağımsız değildir. İnsan ne kadar toplumdaki uzaklaşsa da çıktığı ve döneceği yer yine toplumdur. O yüzden birçok kavramı, toplumsal hayat içinde düşünmeliyiz. Yaratılışımız bile bu yöndedir; âşık olmak için, neslimizi devam ettirmek için, konuşmak için, kavga etmek için bir başkasına ihtiyaç duyarız. Toplum içinde insanın yaptıkları da yapmadıkları da bir başkasını etkileyebilir.*

Bireysel Seçim: Bir şeyi seçerken, bazen önem, doğruluk, keyif gibi değerlere göre karar verirken, bazen de gelişigüzel kararlar veririz. Neyi neye göre seçeceğimiz, bize gösterilen, öğretilen, sunulan şeylere ya da bilgilerimize, zekamıza bağlı değişir. Örneğin ormanda değerli bir taş gördünüz ama onun ne olduğunu bilmiyorsunuz, onu almazsınız. Bir şeyin kötü olduğu size öğretilir ise onu yapmazsınız ya da yaparsınız da sonuçlarına katlanmanız gerekir.

Kaderi ve özgür iradeyi tanımlamak için giriştiğimiz bu geniş alanda, bizi ya da bir başkasını etkileyen durumlar ile ilgileneceğiz. Yani kader kavramını, toplumsal hayatın içinde değerlendireceğiz. İnsanın, toplumu etkilemeyen eylemleri ve kararlarını, kader ya da özgür irade alanında değerlendirmek bizi bir sonuca erdirmeyecektir.

Hayat, zamanın sürekliliğinde, parçaların birleşmesinden oluşan, bazen döngüsel, bazen doğrusal, bazen de sıçramalı bir süreçtir. Bazı parçaları kişi kendi birleştirir, bazı parçalar kişi için birleştirilir, bazı parçalar ise zorunlu olarak birleştirilmiştir. **Kader bizim için seçilmiş, hazırlanmış zorunlu parçalardır. Özgür irade ise kendi seçimlerimiz ile birleşen parçalardır. Tüm parçalar hayat süreci içindir, yani bütünün parçalarıdır.**

Sonuç: Toplumsal hayat içinde, insan ve toplum birlikteliğinde parçaları doğru şekilde birleştirilmesidir. Tanrının bizden isteği ve arzusu da budur; 'Kendi özgür iradeniz ile hep birlikte doğruyu seçin.' Yoksa düşünabiliyor musunuz, her şeyi yaratan yaratıcı, insanın kararını belirlemekten mi aciz, bu mümkün mü? İşte kader ve özgür irade bütünlüğü bunun içindir. Bir başka deyişle; **özgür irade, nefis mücadelesi olarak tanımlanabilir.**